

Chaos a „superstruny“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2008](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2008](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 22. 6. 2008
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 22. 6. 2008

Chaos a „superstruny“

Můžeme-li – třebaže s poněkud problematickým předstihem, neboť fyzikální teoretikové resp. teoretičtí fyzikové ještě zdaleka nejsou zajedno – předpokládat, že někde v samých základech skutečnosti (skutečného Vesmíru) je nepředstavitelné množství tzv. superstrun (superstrings; už jsem vyslovil pochybnost o přiměřenosti tohoto pojmenování, neboť daleko lépe by sedělo jiné, totiž „substrings“, česky „substruny“), neměli bychom zároveň podmiňovat ono předpokládané a na počítačích simulované „sebeorganizování chaosu“ tím, že nějakému původnímu „chaosu“ hned vtiskneme nějakou uniformitu, neboť by to bylo v rozporu s oním hlásaným „samoorganizováním“. Máme-li předpokládat na „počátku“ naprostý chaos, musí tam být ony superstruny (či lépe: „substruny“) naprosto neuniformní, tj. musí mít různou délku či „velikost“ (proč by měly být všechny stejně „dlouhé“ resp. stejně rozměrné, a to ve všech svých „rozměrech“?), a totéž musí platit i pro jejich „časový rozměr“, tj. délku jejich „trvání“? Bud' se některé jejich velikosti, tvary a délky trvání ukáží časem jako z nějakých důvodů (spíš než příčin) výhodnější, perspektivnější, takže „časem“ ty méně výhodné a méně perspektivní budou stále méně časté, až se přestanou vyskytovat téměř vůbec (stanou se pouhými náhodnými výjimkami, zatímco původně byly náhodné a výjimečné, tj. vůbec všechny jedinečné); anebo musíme předpokládat nějaké předcházející, předem „uložené“ základní parametry – ale to by bylo už proti samému pojetí „chaosu“. Jaksi spíš tušením a „nápadem“ veden bych byl pro to, aby se i do toho kosmického dění, kterým se – aspoň teoreticky a většinou na počítačových simulacích a jejich počítačovým zpracováním – zabývají teoretičtí fyzikové a fyzikální kosmologové, dost důsledně (a v každém případě důsledněji) zaváděl evoluční zřetel (i když bude mít zajisté jinou podobu než v případě organismů). [Tak např. mi připadá jako určité možné řešení, proč došlo brzo po velkém třesku k oné tolik diskutované „inflační“ fázi: onen „celek“ (asi spíš „pseudo-celek“) Vesmíru se rozpadl zcela chaoticky na nejrozličnější „formy“ (můžeme-li vůbec o něčem takovém hovořit – třeba druhy, typy, ale možná na naprosto individuální a málo si podobné „strukтуры“, „kvanta“, „částice“, „primordiální události“ atd.), z nichž některé (nejspíš většina) ihned bez „následků“ zanikly, protože nenašly jiné, které by byly s to vznikat stále znovu a navazovat na jim podobné, které sice vznikly před nimi, ale mezitím už právě zanikají nebo už zanikly, nicméně tak, že něco ze sebe byly schopny nějak „předat“ dalším.]

(Písek, 080622-3.)